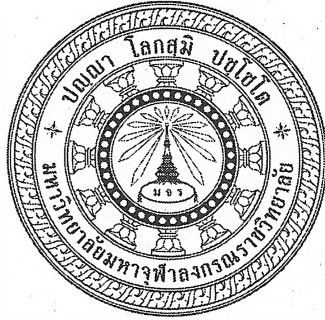

คู่มือ

หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์นครพนม

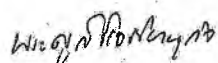

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
ปีการศึกษา ๒๕๖๒

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร
โครงการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.)

ที่	รายการ	รายละเอียด / สำคัญ
๑	ชื่อโครงการ	โครงการเปิดสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.)
๒	ลักษณะโครงการ	โครงการพัฒนาหลักสูตร ปีพุทธศักราช ๒๕๖๒
๓	ผู้รับผิดชอบโครงการ	สาขาวิชาพระพุทธศาสนา วิทยาลัยสงฆ์นครพนม
๔	ระยะเวลาดำเนินการ	ภาคการศึกษาที่ ๑/๒๕๖๒ เป็นต้นไป รับผิดชอบบรรพชิต
๕	เป้าหมายโครงการ	เป้าหมายเชิงคุณภาพ : ผลิตบัณฑิตให้มีความรู้ มีทักษะในการบริหารกิจการคณะสงฆ์ เพื่อประยุกต์ใช้ในสังคมอย่างมีประสิทธิภาพ เป้าหมายเชิงปริมาณ: รับจำนวน ๓๐ รูป/คนต่อปีการศึกษา
๕	จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอนหรืออบรมอยู่	- หลักสูตรรัฐศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการเมืองการปกครอง - พุทธศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนา - ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา - ครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ
๖	จำนวนผู้เรียน	- ๓๐ รูป/คน โดยประมาณ
๗	บุคลากรประจำหลักสูตร	๑. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร จำนวน ๕ รูป/คน ๒. อาจารย์สอนประจำหลักสูตร จำนวน ๕ รูป/คน
๘	สถานที่ศึกษา	อาคารเรียนวิทยาลัยสงฆ์นครพนม มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เลขที่ ๓๓ หมู่ ๙ ตำบลธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม ๔๘๑๑๐
๙	งบประมาณดำเนินการ (ปีการศึกษา ๒๕๖๒)	๑. ค่าตอบแทน จำนวนเงิน ๑๗๒,๘๐๐ บาท ๒. ค่าใช้สอย จำนวนเงิน ๕๐,๐๐๐ บาท ๓. ค่าวัสดุ จำนวนเงิน ๓๐,๐๐๐ บาท รวมทั้งสิ้น ๒๕๒,๘๐๐ บาท (สองแสนสองหมื่นเจ็ดพันแปดร้อยบาทถ้วน)
๑๐	แหล่งที่มาของงบประมาณดำเนินการ :จำนวนผู้เรียน ๓๐ รูป/คน	๑. ค่าลงทะเบียนเรียน จำนวนเงิน ๑๘๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งแสนแปดหมื่นบาทถ้วน) ๒. ค่าบำรุงการศึกษา ๓๙,๐๐๐ บาท (สามหมื่นเก้าพันบาทถ้วน)

รับรองตามนี้

(พระครูสิริเจตียนุกิจ, ดร.)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์นครพนม

หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.)
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม

๑. ชื่อหลักสูตร

- ๑.๑ ชื่อหลักสูตรภาษาไทย: หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์
 ๑.๒ ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ: Certificate, Program in Sangha Administration

๒. ชื่อประกาศนียบัตร

๑๐.๑ ชื่อประกาศนียบัตรภาษาไทย

ชื่อเต็ม : ประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์
 ชื่อย่อ : ป.บส.

๑๐.๒ ชื่อประกาศนียบัตรภาษาอังกฤษ

ชื่อเต็ม : Certificate, Program in Sangha Administration
 ชื่อย่อ : Cert. in Sangha Admin

๓. หน่วยงานที่รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม

๔. สถานที่ตั้งโครงการ: (๑) มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนม

ตำบลธาตุพนม อำเภอธาตุพนม จังหวัดนครพนม

(๒) วัดศรีสงคราม ตำบลศรีสงคราม อำเภอศรีสงคราม จังหวัดนครพนม

(๓) วัดศรีบุญเรือง ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดมุกดาหาร

๕. หลักการและเหตุผล

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครพนมได้รับอนุมัติให้ตั้งศูนย์การศึกษาขึ้นเมื่อคราวประชุมสภามหาวิทยาลัยครั้งที่ ๒/๒๕๓๙ ต่อมาสภามหาวิทยาลัยมีมติในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๔๑ ให้ยกฐานะศูนย์การศึกษาวัดพระธาตุพนมเป็น “วิทยาลัยสงฆ์นครพนม” ในการควบคุมดูแลของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตหนองคาย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่พระภิกษุสามเณรในส่วนภูมิภาคและประเทศเพื่อนบ้านได้มีโอกาสศึกษาวิทยาการสมัยใหม่ที่ไม่ขัดต่อสมณวิสัยและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ ปัจจุบันวิทยาลัยสงฆ์นครพนมจัดการเรียนการสอนใน ๕ สาขาวิชา คือ สาขาวิชาสังคมศึกษา สาขาวิชาภาษาอังกฤษ สาขาวิชาพระพุทธศาสนา สาขาวิชาการสอนภาษาอังกฤษ และสาขาวิชารัฐศาสตร์

ซึ่งตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาาระดับปริญญาตรี พ.ศ. ๒๕๔๒ กำหนดคุณสมบัติผู้ที่เข้าศึกษาต้องจบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๖) หรือเทียบเท่า แต่จากการสำรวจวุฒิการศึกษาของพระสังฆาธิการในเขตจังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหาร พบว่าพระ

สังฆาธิการส่วนมากจบการศึกษาระดับประถมศึกษาตอนปลาย และก็ไม่มีโอกาสศึกษาต่อ เนื่องจากมีภารกิจเยอะ และตั้งอยู่ที่ห่างไกลแห่งการศึกษา ทำให้ท่านเหล่านั้นสูญเสียโอกาสในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตัวเองไปอย่างน่าเสียดาย

ด้วยตระหนักถึงเหตุผลดังกล่าว วิทยาลัยสงฆ์นครพนมได้ร่วมกับคณะสงฆ์จังหวัดนครพนม และจังหวัดมุกดาหารจึงได้มีมติเห็นชอบให้เปิดหลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์ (ป.บส.) ซึ่งเป็นหลักสูตร ๑ ปี และเป็นหลักสูตรที่ได้รับความเห็นชอบจากมหาเถรสมาคมขึ้น ทั้งนี้เพื่ออำนวยความสะดวกแก่พระสังฆาธิการในเขตปกครองดังกล่าวที่ไม่มีโอกาสศึกษาต่อ ณ สถาบันการศึกษาภายนอกให้มีโอกาสศึกษาต่อและเป็นการปรับวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น รวมทั้งเป็นการเปิดโอกาสให้พระสังฆาธิการได้มีโอกาสศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีด้วย

๖. โครงสร้างหลักสูตร

หลักสูตรประกาศนียบัตร มี ๒๔ หน่วยกิต ประกอบด้วย

ก. วิชาบังคับ	จำนวน ๑๘ หน่วยกิต	
ข. วิชาเลือก	จำนวน ๖ หน่วยกิต	
กลุ่มวิชาบังคับ	จำนวน ๑๘ หน่วยกิต	
บส ๐๐๑	การปกครองคณะสงฆ์	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๐๒	กฎหมายคณะสงฆ์	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๐๓	พระสงฆ์กับภาวะผู้นำ	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๐๔	การบริหารการศึกษาคณะสงฆ์	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๐๕	การบริหารสาธารณูปการ	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๐๖	การบริหารศาสนสมบัติ	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๐๗	การบริหารงบประมาณ	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๐๘	สัมมนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๐๙	การบริหารงานธุรการ	๒ (๒-๐-๔)
กลุ่มวิชาเลือก	จำนวน ๖ หน่วยกิต	
บส ๐๑๐	พระพุทธศาสนากับการศึกษาสงเคราะห์	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๑๑	พระพุทธศาสนากับงานสังคมสงเคราะห์	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๑๒	พระไตรปิฎกศึกษา	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๑๓	พุทธวิธีการสอน	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๑๔	ธรรมนิเทศ	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๑๕	พุทธศิลป์	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๑๖	เทศกาลและพุทธศาสนพิธี	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๑๗	พระพุทธศาสนากับสถานการณ์ปัจจุบัน	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๑๘	นวัตกรรมทางการศึกษา	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๑๙	ภูมิปัญญาท้องถิ่น	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๒๐	การศึกษาอิสระ	๒ (๒-๐-๔)
กลุ่มวิชาบังคับเสริม	จำนวน ๒ หน่วยกิต	
*บส ๐๒๑	ธรรมภาคปฏิบัติ	๒ (๒-๐-๔)

* รายวิชาดังกล่าวเพื่อให้ครบหลักสูตรและเป้าหมายของมหาวิทยาลัย

๗. แผนการศึกษา

ภาคการศึกษาที่ ๑

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
	กลุ่มวิชาบังคับ ๑๐ หน่วยกิต	
บส ๐๐๑	การปกครองคณะสงฆ์	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๐๒	กฎหมายคณะสงฆ์	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๐๔	การบริหารการศึกษาคณะสงฆ์	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๐๕	การบริหารสาธารณูปการ	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๐๘	การบริหารงานธุรการ	๒ (๒-๐-๔)
	กลุ่มวิชาเลือก ๒ หน่วยกิต	
บส ๐๑๗	พระพุทธศาสนากับสถานการณ์ปัจจุบัน	๒ (๒-๐-๔)
รวม (นับหน่วยกิต)		๑๒

ภาคการศึกษาที่ ๒

รหัสวิชา	ชื่อรายวิชา	หน่วยกิต
	กลุ่มวิชาบังคับ ๑๐ หน่วยกิต	
บส ๐๐๖	การบริหารศาสนสมบัติ	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๐๗	การบริหารงบประมาณ	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๐๘	สัมมนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๐๓	พระสงฆ์กับภาวะผู้นำ	๒ (๒-๐-๔)
	กลุ่มวิชาเลือก ๔ หน่วยกิต	
บส ๐๑๔	ธรรมนิเทศ	๒ (๒-๐-๔)
บส ๐๑๒	พระไตรปิฎกศึกษา	๒ (๒-๐-๔)
	กลุ่มวิชาบังคับเสริม ๒ หน่วยกิต	
*บส ๐๒๑	ธรรมะภาคปฏิบัติ	๒ (๒-๐-๔)
รวม (นับหน่วยกิต)		๑๒
รวม (ไม่นับหน่วยกิต)		๑๔

ตารางบรรยาย
หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์
ภาคเรียนที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๒

เวลา วัน	๐๙.๐๐ - ๑๐.๔๐	๑๓.๐๐ - ๑๔.๔๐	๑๔.๕๐ - ๑๖.๒๐
เสาร์	กฎหมายคณะสงฆ์ บส ๐๐๓	การปกครองคณะสงฆ์ บส ๐๐๒	การบริหารสาธารณูปการ บส ๐๐๖
อาทิตย์	การบริหารงานธุรการ บส ๐๐๙	การบริหารการศึกษาคณะสงฆ์ บส ๐๐๕	พระพุทธศาสนากับสถานการณ์ฯ บส ๐๑๙

ตารางบรรยาย
หลักสูตรประกาศนียบัตรการบริหารกิจการคณะสงฆ์
ภาคเรียนที่ ๒ ปีการศึกษา ๒๕๖๒

เวลา วัน	๐๙.๐๐ - ๑๐.๔๐	๑๓.๐๐ - ๑๔.๔๐	๑๔.๕๐ - ๑๖.๒๐	๑๖.๒๐ - ๑๘.๐๐
เสาร์	พระไตรปิฎกศึกษา บส ๐๑๒	การบริหารศาสนสมบัติ บส ๐๐๖	พระสงฆ์กับภาวะผู้นำ บส ๐๐๓	ธรรมนิเทศ บส ๐๑๔
อาทิตย์	การบริหารงบประมาณ บส ๐๐๗	ธรรมภาคปฏิบัติ บส ๐๒๑	สัมมนาการบริหารกิจการคณะสงฆ์ บส ๐๐๘	

หมายเหตุ : ตารางนี้อาจเปลี่ยนแปลงได้ตามความเหมาะสม

๘. คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

๑. เป็นพระสังฆาธิการหรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่สอบได้ประโยค ๑- ๒ ขึ้นไป และนักธรรมชั้นเอก หรือ
๒. เป็นพระสังฆาธิการหรือครูสอนพระปริยัติธรรมที่ได้รับแต่งตั้งมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ปี และเป็นผู้ที่สอบได้นักธรรมชั้นเอกและสำเร็จการศึกษาภาคบังคับขึ้นไป หรือ
๓. เป็นพระภิกษุผู้มีประสบการณ์การสอนในโรงเรียนต่างๆ ไม่น้อยกว่า ๒ ปี และเป็นผู้ที่สอบได้นักธรรมชั้นเอกและสำเร็จการศึกษาภาคบังคับขึ้นไป หรือ
๔. เป็นผู้ที่มีมหาวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษเพื่อขอรับประกาศนียบัตรตามที่สภาวิชาการเห็นชอบ

๙. ระบบการศึกษา

ใช้ระบบหน่วยกิตภาค (Semester Credit System) โดยแบ่งเวลาการศึกษาในปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ คือ

ภาคการศึกษาที่ ๑ (First Semester) มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า ๑๕ สัปดาห์

ภาคการศึกษาที่ ๒ (Second Semester) มีเวลาเรียนไม่ต่ำกว่า ๑๕ สัปดาห์

๑๐. ระยะเวลาการศึกษา

ระยะเวลาการศึกษาดำเนินการหลักสูตร ๑ ปี ต้องไม่ต่ำกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่อย่างมากไม่เกิน ๒ เท่าของระยะเวลาการศึกษาปกติของหลักสูตร

๑๑. การลงทะเบียนเรียน

กำหนดให้ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาที่ ๑ จำนวน ๑๒ หน่วยกิต และในภาคการศึกษาที่ ๒ จำนวน ๑๒ หน่วยกิต ส่วนวิชาธรรมภาคปฏิบัติ (บส ๐๒๑) ให้นิสิตลงทะเบียนเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรพุทธศาสตรบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๓๘

๑๒. การวัดผลและการสำเร็จการศึกษา

ให้เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาาระดับปริญญาตรี พุทธศักราช ๒๕๔๒ โดยอนุโลม คือ

๑. ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ในแต่ละภาคการศึกษา

๒. นิสิตต้องมีเวลาเรียนในแต่ละรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาเรียนทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น จึงจะมีสิทธิสอบในรายวิชานั้น

๓. การประเมินผลการศึกษาในแต่ละรายวิชานั้น ให้มีผลการศึกษาระดับ (Grade) และค่าระดับ (Grade Point) ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (EXCELLENT)	A	๔.๐
ดีมาก (VERY GOOD)	B ⁺	๓.๕
ดี (GOOD)	B	๓
ค่อนข้างดี (VERY FAIR)	C ⁺	๒.๕
พอใช้ (FAIR)	C	๒.๐
ค่อนข้างพอใช้ (QUITE FAIR)	D ⁺	๑.๕
อ่อน (POOR)	D	๑.๐
ตก (FAILED)	F	๐

ทั้งนี้ เกณฑ์คะแนนต่ำสุดที่ถือว่าผ่านในรายวิชานั้นๆ คือ ระดับ D

๓.๑ นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาต้องมีคุณสมบัติคือ

๓.๑.๑ สอบได้หน่วยกิตสะสมครบตามหลักสูตรเข้าศึกษาภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ เท่าของเวลาการศึกษาตามหลักสูตรและมีค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่าค่าระดับ ๒.๐๐

- ๓.๑.๒ ผ่านการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
 ๓.๑.๓ มีความประพฤติดี
 ๓.๑.๔ ไม่มีพันธะอื่นใดกับมหาวิทยาลัย

๓.๒ นิสิตผู้สำเร็จการศึกษาที่มีสิทธิที่จะเข้าศึกษาต่อในระดับปริญญาตรีของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในสาขาวิชาที่มหาวิทยาลัยกำหนด แต่ทั้งนี้ต้องได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐

รายละเอียดค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร

ที่	รายการ / กิจกรรม	จำนวนเงิน
ภาคเรียนที่ ๑/๒๕๖๒		
๑	ค่าลงทะเบียนลักษณะวิชา ๑๒ หน่วยกิตๆ ละ ๒๐๐ บาท	๒,๔๐๐
๒	ค่าขึ้นทะเบียนนิสิตใหม่	๓๐๐
๓	ค่าบำรุงห้องสมุด	๒๐๐
๔	ค่าบำรุงกิจกรรมนิสิต	๓๐๐
๕	ค่าบัตรประจำตัวนิสิต	๑๕๐
๖	ค่าประกันอุบัติเหตุ	๒๐๐
๗	ค่าวารสารสิ่งตีพิมพ์	๑๐๐
รวม (เหมาจ่าย)		๓,๖๕๐
ภาคเรียนที่ ๒/๒๕๖๒		
๑	ค่าลงทะเบียนลักษณะวิชา ๑๔ หน่วยกิตๆ ละ ๒๐๐ บาท	๒,๘๐๐
๒	ค่าบำรุงห้องสมุด	๒๐๐
๓	ค่าบำรุงกิจกรรมนิสิต	๓๐๐
๔	ค่าบำรุงกิจกรรมปฏิบัติธรรม	๑๐๐
๕	ค่าวารสารสิ่งตีพิมพ์	๑๐๐
๖	ค่ากิจกรรมนอกสถานที่	๕๐๐
๗	ค่าใบแสดงผลการศึกษา	๒๕๐
รวม (เหมาจ่าย)		๔,๒๕๐
รวมค่าใช้จ่ายตลอดหลักสูตร		๗,๙๐๐